

Lokaal Scenario Atelier: Deelregio Gooi & Vechtstreek

Hilversum

Datum: 9 december 2019

Locatie: St Aloysius College, Hilversum

Inleiding:

In het kader van de Regionale Energiestrategie regio Noord-Holland Zuid (NHZ), heeft op 9 december 2019 het lokaal scenario atelier plaatsgevonden voor de deelregio Gooi en Vechtstreek. Dit atelier was gericht op de gemeente Hilversum en vond plaats in de St Aloysius College. Tijdens het atelier hebben een gemengde groep van deelnemers gereflecteerd op drie locatie specifieke scenario's: (1) iedereen doet mee, (2) nieuw energielandschap, (3) stedelijke ruggengraat en de respectieve bouwstenen.

Deelnemers (een aantal van 50) waren onder anderen bewoners uit de buurt, vertegenwoordigers van energie coöperaties en bedrijven, een journalist, en een energiecoach (zie bijlage voor een volledige lijst).

Het document dat voor u ligt is een overzicht van de opbrengst van dit atelier.

Inhoud:

Beschrijving van Scenario's:	3
Kansen, aandacht-en discussiepunten:	3
Gesprekken over de scenario's en bouwstenen:	4
Scenario banners:	5
Bijlage: deelnemerslijst.....	7

Foto 1: Presentatie van scenario's

Beschrijving van Scenario's:

Specifiek voor de deelregio Gooi en Vechtstreek zijn er drie scenario's opgesteld. Zoals eerder benoemd zijn deze: (1) iedereen doet mee, (2) nieuw energielandschap, en (3) stedelijke ruggengraat.

Het scenario **iedereen doet mee** richt zich vooral op de betrokkenheid en deelname van alle stakeholders in de energietransitie. In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten:

- Iedereen doet mee aan de energietransitie.
- Er zijn broodfondsen en cooperaties opgezet waardoor iedereen een zonnepaneel kan kopen op publieke daken of gemeentelijke gronden.
- De transitie wordt zichtbaar gemaakt waardoor bewustwording groeit.
- Er wordt fors ingezet op besparing van warmte en elektriciteit.

Het scenario **nieuw energielandschap** richt zich vooral op het versterken van het historische energielandschap van de regio. In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten:

- Om alle landschappen mee te kunnen nemen is er rek gezocht in de beleidsrestricties.
- De Veenplassen zijn weer een energielandschap door drijvende zonnepanelen. Daarnaast staan hier ook windturbines.
- Het netwerk is uitgebreid naar de meer afgelegen delen van de regio, waar de opwekking voornamelijk plaatsvindt.
- In het stedelijk landschap wordt zoveel mogelijk PV op de daken geplaatst.

Het scenario **stedelijke ruggengraat** richt zich vooral op het verstedelijkte landschap dat volledig benut wordt voor de opwekking van energie. In het kort zijn de belangrijkste uitgangspunten:

- Zonnepanelen worden geplaatst op objecten, langs infrastructuur en op vlakken in de gebouwde omgeving.
- Bij de afweging waar de grootschalige opwekking plaatsvindt is het buitengebied ontzien.
- Aan de randen van het stedelijk gebied worden windturbines ontwikkeld.

Kansen, aandacht-en discussiepunten:

Deelnemers hebben het volgende gedeeld:

Kansrijke locaties in de regio Gooi en Vechtstreek:

- De combinatie van (nieuwe) geluidschermen met zonnepanelen spreekt aan, bijvoorbeeld langs de A27 West Indische buurt.
- Zonnevelden op de voormalige afslag afrit A27 Hilversum.

Opmerkingen m.b.t. de rol van bewoners in de transitie:

- De wethouder werd opgeroepen om te borgen dat 50% lokaal eigendom – conform de ambities in het klimaatakkoord – wordt gerealiseerd bij de uitrol van hernieuwbare opwek.
- Door enkele bewoners werd een oproep gedaan om als inwoner van Hilversum zelf aan de slag te gaan met de energietransitie d.m.v. isoleren, besparen en het installeren van zon-PV → het tempo maken en transitie versnellen ook onderdeel van de verantwoordelijkheid als burger.

Regelgeving en beleid:

- Het percentage grote zonnedaken (max. 30% in alle scenario's) kan misschien worden verhoogd door strengere regelgeving, incentives voor vastgoedeigenaren en het aanpassen bouwbesluit zodat nieuwe grote daken verplicht geschikt zijn voor plaatsen panelen.
- De urgentie is hoog. Een bewoner suggereert dat er daarom meer werk wordt gemaakt van het verleiden of dwingen van inwoners om zelf maatregelen te nemen.

Ruimtegebruik:

- Uit o.a. Duits onderzoek blijkt dat zonnevelden juist een bijdrage leveren aan de biodiversiteit. Door agrarische gronden rondom natuurgebieden hiervoor te gebruiken ontstaat een win-winsituatie waarbij de stikstofbelasting daalt, biodiversiteit toeneemt en duurzame energie wordt opgewekt.
- Spoor- en snelwegen overkappen en voorzien van zonnepanelen en (kleine) windturbines worden aangedragen als extra bouwstenen.

Techniek en innovatie:

- Kleine windturbines op daken worden tijdens het atelier meermaals genoemd als additionele optie voor energieopwekking.
- Maak gebruik van zonnepanelen die meedraaien met de zon, voor extra opbrengst.
- Energie opwekken in lichtmasten van sportclubs, bijvoorbeeld d.m.v. kleine turbines.

Gesprekken over de scenario's en bouwstenen:

Gesprek over de scenario's:

In Hilversum maakt men zich zorgen over de impact op het landschap bij grootschalige opwek zoals in het scenario 'Nieuw Energielandschap'. Er is een sterke voorkeur voor opwek van energie langs snelwegen, bedrijventerreinen en vooral op grote daken (in lijn met 'Stedelijke Ruggengraat') dan voor het gebruik van agrarische grond (veenlandschappen en overige landschappen).

Gesprek over de bouwstenen:

Over bouwstenen met overwegend groene stickers:

- Zon op grote daken krijgt veel steun. Men vindt bovendien dat er alles aan moet worden gedaan om het percentage "geschikte daken voor zon" verder te verhogen.
- Zon op geluidschermen wordt ook gezien als een goede multifunctionele inpassing, gevolgd door zon op parkeerplaatsen en windturbines langs de snelweg.
- In het scenario Nieuw Energielandschap sprak de bouwsteen wind op randmeren met 6 groene stickers aan. Wel is het belangrijk dat vogels worden ontzien.

Over gemixte bouwstenen:

- Het vliegveld ligt gevoelig. Er is een groep dat zegt dat het vliegveld moet worden gesloten en voor energieopwekking moet worden gebruikt. Een andere groep vindt dat het open moet blijven en dat er langs de het vliegveld energie kan worden opgewekt.
- Er is discussie over het gebruik van windturbines" (zowel groene en oranje stickers)
 - Wel positief, omdat alle mogelijke ruimte benut moet worden.
 - Enige kritiek in verband met zorgen over de ecologische footprint van turbines.
- Wind langs snelwegen mits stil en klein, en met de voorwaarde dat de turbines minimaal 1 kilometer verwijderd zijn van een woonkern.

Over bouwstenen met overwegend oranje stickers:

- Meerdere deelnemers waren kritisch over “wind op agrarische grond”, zowel in veenlandschap als in overige landschappen. Dit geldt ook voor de opwek van windenergie in veenlandschap. Ook geen enthousiasme voor het gebruik van de rafelranden van de stad. Daar is een hoge biodiversiteit en die moet bewaard worden.
- Wind op meerwateren, mits in combinatie met PV, vogelgebieden ontzien en zoeken naar koppelkans met grootschalige zon.

Scenario banners:

SCENARIO 1: Iedereen doet mee					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op grote daken		5	0		
Zon op agrarische gronden	Buffer 100m icm parkontwikkeling	0	2		
Zon op geluidschermen		0	1		
Wind					
Potentieel wind op alle type grond	Collectief	3	1		

SCENARIO 2: Nieuw energielandschap					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op water	Binnenwater	0	4		
	Randmeren	3	1		
Zon op grote daken		1	0		
Zon op agrarische grond	Veenlandschap	2	8		
	Overige landschappen	0	7		
Wind					
Potentieel wind op meer	Randmeren	6	0		
Potentieel wind op land	Veenlandschap	1	3		

SCENARIO 3: Stedelijke Ruggengraat					
Bouwsteen		# Groene Stickers	# Oranje Stickers	Niet Geplakt	
Zon					
Zon op dijken		4	1		
Zon op grote daken		8	0		
Zon op parkeerplaatsen		4	0		

Zon boven snelweg	Rondom recreaties	1	2	
Zon op geluidschermen	Noord-Zuid Oost-West	5	0	
Zon op spoorberm		1	0	
Zon op agrarische velden	Buffer bedrijventerreinen	1	0	
	Buffer langs wegen	1	1	
Vliegveld	Combinatie met 50% andere functie	2	0	
Zon op gevels		0	1	
Zon in asfalt fietspaden		4	0	
Wind				
Potentieel wind op land	Wind langs snelwegen	1	0	
	Wind op bedrijventerreinen	0	1	
	Wind binnen bebouwd terrein			X

Bijlage: deelnemerslijst

Chiel van Eendenburg
Stephan X
Inge de Bruin-Kooij
Roy Duffels
Kim van Kampen
Aernoud Olde
Hans Hoes
Renske Schriermer
Paul Keuning
Albert Vyge
Emile Fischer
Ivo Booijsink
Edwin Nijhuis
Bernard Jacobs
Robert de Keizer
Gerald Chermin
Paul Overakker
Ronald van Klooster
Bas BrUll
Mattijs de Ruiters
Sjoerd Nijenhuis
Roy de Boer
Joep Kievits
Hans Buurma
Jan Assink
Wim Weijs
Jacqueline Mineur
R. Fiolet
E. Nijhuis
Bertus Wiggerts
Thea Kaspers
Erik de Lange
Frank Visser
John Dietz
Paul Rasch
Edwin van de Bergh
Joke Verrij
Chris van Bekkum
Harry Boelens
Marieke Boersma
Henri van 't Hoff
Tim Koppenol
Frank Wolters
Lando van Wee
Mischa Pohlmann
Jim Teunizen

Michiel Leijenaar
Poul Hulzink
Bartele Kiestra
Stef Braamhaar
Rob Steur
Rolf ter Bekke